

LandbrugetNU

NYHEDSBREV
Til jordbrugere

Marts 2008

nr. 1

Lagerkapaciteten rækker i mindst hundrede år
genbank for frø til spiselige planter indviet i Nordnorge

Danmark kan fire-fem-doble produktionen af biomasse
klimaaftalen forhøjer tilskudet

Satellitter skal overvåge millimetersmå mitter
husdyrsygdommen bluetongue breder sig

Tyske forskere siger at økologi er godt for klimaet
nu skal forskningsresultaterne også bruges herhjemme

Kalken er en af vores vigtigste bjergarter
nu ligger det store overblik på nettet

Danmark blev udnævnt til Årets Økologiske Land 2009
på verdens største økologiske messe i Nürnberg - i lyset af en vækst på hjemmemarkedet på 65 pct. over tre år

præsident for Landbrugsrådet Peter Gæmelke opfordrer flere landmænd til at overveje at lægge om

Tiden er moden til at modernisere andelsselskaberne, så andelshaverne bliver aktive ejere, siger Søren Vincent Svendsen i en ph.d.-afhandling

han foreslår - i første omgang - at gøre generalforsamlingen til øverste myndighed i Danish Crown

www.agrogruppen.dk

AGRO
gruppen
DANMARK

15. årgang

Danske landmænd er markedsorienterede siger præsidenten

I denne tid - hvor danske forbrugere fjerner produkter som bl.a. økokyllinger og økosvinekød fra køledisken hurtigere, end producenterne kan følge med til at fylde op igen - kunne man godt spørge sig selv: er danske landmænd egentlig tilstrækkeligt markedsorienterede, når de ikke leverer det, som forbrugerne efterspørger. Og vel at mærke efterspørger til en merpris!

Men det lader vi præsident for Landbrugsrådet, Peter Gæmelke, svare på:

- Det tror jeg i høj grad, at danske landmænd er. Men det har været svært at forudsige, at efterspørgslen ville stige så kraftigt. For i perioden fra 2000-2005 var der en stagnation i efterspørgslen efter øko-produkter, og nogle økolandmænd indstillede rent faktisk deres produktion. Herefter kom stigningen, som blev markant sidste år. Vi skal også huske på, at det tager to år at lægge om, så det er ikke bare lige noget, man gør.

Hvorfor stigningen i efterspørgslen kom så pludseligt, har Peter Gæ-

melke nogle bud på.

- Mange har fået fordel af en god økonomisk situation i vores samfund. Desuden har der været meget fokus på dyrevelfærd og klima - og dermed også på miljø. Det giver mere økologi.

På baggrund

af den større afsætning opfordrer Peter Gæmelke til, at flere danske jordbrugere overvejer, om de kunne have lyst til at gå ind i den økologiske produktion.

Det er jo en anden måde at drive landbrug på, og det skal man i så fald være bevidst om og klar til: uden kunstgødning, uden pesticider. Der er nogle overvejelser at gøre - også sammen med familie og medarbejdere. Selv gør han sig også af og til nogle overvejelser - men hans bedrift egner sig ikke til omlægning.

Peter Gæmelke er ikke i tvivl om, at der er fremtid i økologien. Den er kommet for at blive. Det viser tendenserne også rundt om i Europa. Men det konventionelle landbrug vil også fortsat have sin plads på landkortet - også på længere sigt.

Fakta:

- * I Danmark drives omtrent 6-7 pct. af arealet økologisk
- * Der er planer om, at den danske eksport af økovarer skal fordobles
- * Den seneste økologimesse i Nürnberg havde 2500 udstillere fra 110 lande. Sidste år deltog 2100 udstillere fra 70 lande - ifølge Nordjyske
- * Mindst 130 nye landmænd lægger nu også om til økologi
- * Ifølge dagbladet Børsen efterlyser de to store danske grossistvirksomheder for biodynamiske varer, bageriet Aurion og Solhjulet, begge flere danske producenter af biodynamiske produkter - her stilles der flere krav end økologireglerne

Økologi er godt for klimaet

Der udledes kun halvt så meget CO₂ i atmosfæren fra økologiske landbrug sammenlignet med konventionelle, viser en ny analysemodel udviklet af forskere i München.

Samtidig oplagrer økobrugene betydelige mængder kulstof i jorden, hvorimod brug af kunstgødning nedbryder og frigør CO₂.

De tyske forskere baserer deres resultater på en sammenligning mellem 18 økologiske og 10 konventionelle landbrug, fortæller Økologisk Jordbrug.

Nu vil danske konsulenter se på, om den nye viden kan anvendes til at optimere driften i danske økobedrifter.

Andelsselskabernes ledelse bør moderniseres lyder forslag

Bøndernes reelle indflydelse forsvinder ud i den blå luft i et væld af indirekte valg til repræsentantskab og bestyrelser. Hertil kommer, at de samme mennesker sidder på et utal af poster - både i de operationelle selskaber og i andelsforeningen. De mange personsammenfald forplumrer ledelsesansvaret og gør det ikke muligt for bønderne at lægge det pres på ledelsen, som en kapitalfond kan gøre gennem et managementselskab oprettet til formålet, forklarer Søren Vincent Svendsen til dagbladet Børsen, efter at han for nylig har afsluttet en ph.d.-afhandling om emnet.

Han foreslår, at andelsselskaberne moderniseres sådan, at de organiseres efter principperne i kapitalfonde. Dermed

ville bønderne få direkte magt over de store selskaber som Arla og Danish Crown.

Bønderne burde samle sig i et selskab med egen ledelse, som så har til opgave at investere i de operationelle selskaber. Altså at man skelner skarpt mellem et strategisk ejerniveau og en operationel enhed.

I så fald ville bønderne blive aktive ejere, der kunne udøve deres rettigheder og lægge pres på ledelsen i det operationelle selskab.

I første omgang kunne man i Danish Crown sløjfe repræsentantskabet og gøre generalforsamlingen til øverste myndighed ved at lade den vælge bestyrelse ved direkte valg.

Søren Vincent Svendsen peger på, at netop kapitalfonde typisk er gode til at skabe en stærk ejerhånd, der kan presse på for at sikre et højere afkast.

Centrallager for frø indviet på Svalbard

På den norske ø, Spitsbergen, der er en del af øgruppen Svalbard, har man netop indviet The Svalbard Global Seed Vault.

Det dækker over et centrallager for frø af spiseplanter placeret i tre lagerhaller 125 inde i fjeldet. Her er der konstant minus 18 grader, og her kan frø holde sig i tusindvis af år og stadig bevare spireevnen.

Frøbanken på Svalbard er centralbank for verdens omkring 1.400 genbanker. Den kan rumme 4,5 millioner frøprøver på reolerne, skriver Politiken. Dermed vil der være tilstrækkelig lagerkapacitet mindst hundrede år frem, vurderer den biolog, der er koordinator for projektet.

Genbanken er etableret i et samarbejde mellem en række parter. Frøene tilhører de lande, som har deponeret dem.

Kort over kalken

En af de økonomisk vigtigste bjergarter her i landet er kalken, og den brydes ikke alene til jordforbedring. Også til cement anvendes den, og til filtre til rensning af røgen fra kraftvarmeværker. Foruden altså, at grundvandet for en stor del hentes i de øvre kalklag.

Nu har GEUS lagt det store overblik over Danmarks kalkforekomster på nettet, så man kan studere såvel de dybeste lag som de øverste og desuden tykkelsen på lagene. De forløber hen over landet fra flere kilometers dybde i vest til at titte frem i overfladen ved Møn og Stevns mod øst.

Få det store overblik fra Nordsøen til Bornholm på www.geus.dk

Fødevareministeriet får mere at se til

Efter at den nye regering fik sine ministre på plads, skete der en række omplaceringer af opgaverne under de enkelte ministerier.

For fødevareministeriet blev Fødevarestyrelsen til en del af ministeriet, ligesom der til fødevareministerens område også er tilføjet sager vedrørende lov om fødevarer, lov om dyrlæger, lov om hold af dyr, økologiloven for så vidt angår fødevarer og visse non-food produkter inklusive de institutioner mv., som hører til området, samt sager vedrørende fødevareinstituttet og veterinærinstituttet ved DTU.

Danmark kan forøge biomasseproduktionen 4-5 gange

Det anslår forskere ved Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet ved Aarhus Universitet, hvor de arbejder ihærdigt for at belyse netop det tema.

- Der er ingen absolutte grænser for, hvor stor en del af det danske energiforbrug, der kan dækkes ud fra biomasse. Selvom dansk landbrug leverer fem gange så meget biomasse til energi som den nuværende udnyttelse af halm og biogas, ændrer det ikke ved dansk landbrugs hovedrolle som fødevarerproducent, siger seniorforsker Uffe Jørgensen.

I Danmark stammer 10,9 procent af det samlede energiforbrug fra biomasse, mens det i EU som helhed ligger på fire procent. Ifølge forskerne kan udnyttelsen af biomasse fra landbruget i Danmark øges 4-5 gange.

Det kunne hjælpe Danmark med at opfylde kravene til Kyoto-aftalen om nedsættelse af CO₂-udledning, gøre os mindre afhængige af fossile brændstoffer, fjerne uønskede stoffer fra vandmiljøet, nedsætte lugtgener og bidrage til landskabspleje.

Man kunne øge anvendelsen af halm og husdyrgødning, udnytte noget af den nuværende landbrugsproduktion til energi (græs, korn, raps eller sukkerroer) og dyrke deciderede energiafgrøder på noget af den jord, hvor der i dag er korn.

På blandt andet denne baggrund ønsker fødevareminister Eva Kjer Hansen, at politikere og aktører inden for energisektoren interesserer sig endnu mere for potentialet i eksempelvis halm, gylle og energiafgrøder. Hun pointerer også, at vi kan udnytte potentialet for biomasse til energi, uden at det går ud over føde- og fødevarerproduktion.

Ministeren mener, at biomasse er noget overset i forhold til vindenergi, for biomassen udgør rent faktisk en større

andel af vores forbrug af vedvarende energi end vindenergi.

Samlet dækker vedvarende energi knap 16 procent af energiforbruget, men EU har et mål om, at det tal skal op på 30 pct. i 2020.

EU-Kommissionen har netop offentliggjort en række lovforslag, der skal realisere de mange energi- og klimapolitiske ambitioner, som EU's stats- og regeringschefer bakkede op om i marts sidste år.

I den forbindelse er det foreslået, at medlemslandene skal forpligtes til at bruge mindst ti pct. bæredygtige biobrændstoffer i transportsektoren i 2020.

I et debatindlæg skriver Mariann Fisher Boel, kommissær for landbrug og udvikling af landdistrikter, at biobrændstoffer ikke er den billigste måde at reducere drivhusudledningen på, men at det p.t. er eneste mulighed. EU's bilpark er nemlig voksende og det eneste område i fællesskabet, der har udvist en kraftig vækst i udledningen gennem de senere år. Uden biobrændstoffer kan vi ikke knække kurven, pointerer hun.

Især kan den udvikling understøttes, når vi når frem til bæredygtige og rentable andengenerations-biobrændstoffer.

Fremtidens guld er grønt, siger kommissæren.

Det har partierne bag den netop indgåede energipolitik 2008-2011 nok også medvirket til. I hvert fald får biomasse i kraftværker øget sit tilskud fra 10 til 15 øre pr. kWh. Dertil kommer en tillægsaftale, der tvinger kraftværker til at fyre mere med biomasse som betingelse for at afbrænde mere kul. Afregningsprisen for biogas bliver næsten fordoblet fra 40,5 øre til 74,5 øre.

Flere aviser fortæller i skrivende stund, at et Boeing jumbojetfly har fløjet fra England til Holland på en blanding af 80 pct. normal fly-fuel og så 20 pct. biobrændstof udvundet af palme- og kokosnøddeolie.

Ny info om energi- og proteinafgrøder

Jordbrugsdirektoratet målretter nu sin information om energi-afgrøder på sin hjemmeside www.dffe.dk, så interesse-rede hurtigt kan få et overblik over ordninger, vejledninger og lovgrundlag.

Se mere på nævnte hjemmeside under jordbrug/planteavl/energiafgrøder eller jordbrug/planteavl/proteinafgrøder.

Landbruget NU

er et nyhedsbrev, som ordinært udsendes fire gange årligt af foreningen Agrogruppen Danmark til gruppens landmandskunder.

Ansvarshavende redaktør:

Steen Kristensen,
Agrogruppen Danmarks sekretariat,
Gammel Stationsvej 5, 8900 Randers.
Tlf.: 86 40 92 95 - Fax: 86 43 19 95 - e-mail:
sk@nd-revision.dk - www.agrogruppen.dk

Udarbejdelse:

Britta Astadatter Nilsson, journalist.

Oplag: ca. 15.000

Tryk: Brunder Tryk Tlf.: 98 80 09 22.

Alle støtteudbetalinger offentlige fra i år

EU's landbrugsministre er blevet enige om, at alle fremtidige udbetalinger fra Landbrugsfonden og Landdistriktsudviklingsfonden skal offentliggøres på nettet.

Det betyder, at oplysninger om hver enkelt landmands tilskud, fx under enkeltbetalingsordningen, vil være at se på nettet fra i år.

Hensigten er, at EU's borgere får mulighed for at se, hvad landbrugsbudgettet bliver brugt til. Åbenheden skal øge den offentlige kontrol og kendskabet til reglerne, siger fødevareminister Eva Kjer Hansen.

Det drejer sig ikke alene om jordbrugerens støtteordninger, men også om oplysninger om virksomheder, der modtager fx eksportstøtte eller projektholdere, der modtager støtte under landdistriktsprogrammet.

Satellitter mod mitter

Millimetersmå blodsugende mitter er en trussel mod drøvtyggere, især får. De angribes især - og med høj dødelighed - i en af de største husdyrepidemier i Europa i moderne tid. Bluetongue, hedder sygdommen, hvis fremmarch ses som en konsekvens af den globale opvarmning, fordi virus spredes af mitterne, der trives i varme og fugtig jord.

Et samarbejde mellem forskere skal nu resultere i en kortlægning af omfanget. Den skal registreres ved hjælp af satellitovervågning, fortæller Politiken.

På få år har sygdommen vandret fra Afrika og Mellemøsten til store dele af Europa inklusive Danmark.

Bluetongue er ikke farlig for mennesker.

Leder

Ny dom i Landsskatteretten interessant for mange deltidslandmænd

Efter at vi har fået taget en god bid af det nye år, er det blevet tid til denne hilsen fra Agrogruppen.

Jeg har for endda ikke så længe siden på dette sted beskæftiget mig med deltidslandbrug - og den skelnen, der gøres mellem hobbyvirksomhed og erhvervs-mæssig drift.

Pointen plejer at være, at når en virksomhed ikke giver overskud i en årrække, betragter Skat ikke aktiviteten som selvstændig virksomhed - men som hobbyvirksomhed.

Nu har en ny dom i Landsskatteretten så prikket et hul i denne pointe - hvilket kan have interesse for en del af de 25.000 landmænd her i landet, som

driver landbrug på deltid.

I den konkrete sag måtte Jens Martin Due Laursen helt til Landsskatteretten for at få medhold i retten til at fratække skattemæssigt underskud på bedriften.

I den nævnte sag er der tale om, at landmanden ved siden af sit arbejde med plejebørn har etableret svineproduktion med 500 slagtesvin. Desuden er der markbrug og - ikke mindst - opdræt af dressurheste med salg til bl.a. USA.

I forbindelse med sagen er det endeligt blevet slået fast, at der er tale om et forsvarligt og seriøst drevet landbrug, der da også har udvist enten overskud eller balance efter en første periode med underskud. Der er altså ikke tale om hobbyvirksomhed.

I forbindelse med sagen anslår fagfolk, at dommen vil kunne berøre mange landmænd, som har fået afvist skattemæssige underskud.

Selv siger Jens Martin Due til Landbrugsavisen, at han er glad, men at det har været opslidende, mens sagen har

kørt gennem fire år. Han er tilfreds med, at skattevæsenet nu har anerkendt hans avlsarbejde med heste. Men han konstaterer, at man skal være der og forklare sig, når der er syn og skøn på ejendommen.

Sagen er omtalt på hjemmesiden www.startvækst.dk, som drives af Erhvervs- og Byggestyrelsen i samarbejde med en række offentlige og private parter.

Sagen er principiel. Mange vil nok granske den nærmere i de kommende måneder. Og så vil udfaldet af kommende sager kunne vise, hvor meget den i realiteten kommer til at betyde.

Hidtil har vi lænet os op ad en højesteretsdom fra 1994, hvori kodeordene var, at et deltidslandbrug skal "tilsige at opnå et rimeligt driftsresultat" - inden for en længere årrække, vel at mærke - for at der gives fradragsret for underskud.

Venlig hilsen
Steen Kristensen
formand

Landbrugsregnskaber
Økonomisk rådgivning

Se tilsluttede fagkonsulenter på www.agrogruppen.dk eller ring til et medlem

Agrogruppen Danmark er en landsdækkende forening af selvstændige revisorer med speciale i landbrug

1. Palsgaard & Hansen, Frederikshavn, tlf. 98 42 58 11
2. Nordland Revision, Østervrå, tlf. 96 89 21 00
3. Palsgaard & Hansen, Brønderslev, tlf. 98 82 32 88
4. Registreret Revisor FRR Torben Jakobsen, Viborg, tlf. 86 61 16 00
5. Revision Limfjorden, Hurup, tlf. 97 95 17 11
6. Revisionsfirmaet Sloth, Hadsund, tlf. 98 58 16 22
7. Norager Revision, Norager, tlf. 98 55 14 44
8. Økonomikonsulenterne i Års, Års, tlf. 98 62 12 44
9. Dansk Revision Skive, Skive, tlf. 97 52 54 11
10. Dahl, Rask & Partnere, Stoholm, tlf. 97 54 16 00
11. Revisionsfirmaet Lars Eriksen, Ulfborg, tlf. 97 49 24 44
12. Revisergården Christian Kirk I/S, Spentrup, tlf. 86 47 79 55
13. Revision Hammel ApS, Hammel, tlf. 86 96 32 11 / 86 96 24 22
14. Bording Regnskabskontor A/S, Bording, tlf. 86 86 26 88
15. Christensen & Kjær, Odder, tlf. 46 91 14 61
16. Beider Schmidt, Odense S, tlf. 66 10 40 75
17. A.B. Revision ApS, Hedensted, tlf. 75 89 11 99
18. Partner Revision Vest A/S, Varde, tlf. 75 22 47 00
19. ND Revision, Randers, tlf. 86 40 92 95
20. RevisionsPartner, Agerskov, tlf. 74 83 38 10
21. Revisionskontoret Vest A/S, Vinderup, tlf. 70 26 66 00
22. Toprevision ApS, Geldsted, tlf. 64 49 22 44
23. JT ADVISER ApS, Svendborg, tlf. 62 54 17 00
24. Kappelskov Revision A/S, Hillerød, tlf. 48 25 44 22
25. Revisionscentret Hobro A/S, Hobro, tlf. 98 52 27 00
26. Revisionsfirmaet G. Kjærgård Larsen, Haslev, tlf. 56 31 19 99
27. Lokalrevision ApS, Klippinge, tlf. 56 57 94 00
28. Engkær Revision, Præstø, tlf. 55 99 52 24
29. ND Revision Aalborg, Aalborg, tlf. 98 12 84 44
30. Dansk Revision Slagelse-Sora, tlf. 58 58 18 00
31. Revision Limfjord, Thisted, tlf. 97 92 55 00
32. Sjølin & Rasmussen I/S, Nykøbing Falster, tlf. 54 85 19 99
33. Centrum Revision, Ronne, tlf. 56 95 37 56
34. Nordmors Revision, Nykøbing Mors, tlf. 97 75 11 36
35. Revisionshuset, Løsnang, tlf. 75 79 03 33
36. KK Revision FRR, Fåborg, tlf. 62 65 11 70
37. Dan Revision Nakskov A/S, Nakskov, tlf. 54 91 00 20
38. Øernes Revision, Nykøbing F., tlf. 54 44 54 55
39. ND Revision Hjørring, Hjørring, tlf. 98 92 81 11
40. Revision Vejlesby og Jensen, Næstved, tlf. 55 72 15 22
41. ND Revision Vojens, Vojens, tlf. 74 54 11 70
42. ND Revision Odense, Odense, tlf. 66 13 07 30
43. Aage Maagesen, Maribo, tlf. 54 79 11 04
44. NY REVISION, Næstved, tlf. 55 72 44 11
45. Dator ApS, Århus C, tlf. 86 11 01 19

Ring til et medlem eller kontakt os på www.agrogruppen.dk